

F. t. beslutn. om godk. af statslige overenskomster

Beslutningsforslag nr. B 42. Fremsat den 18. januar 1995 af Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Niels Højland (FP), Annette Just (FP), Pia Kjærsgaard (FP) og Poul Nødgaard (FP)

Forslag til folketingsbeslutning om godkendelse af statslige overenskomster

Folketinget opfordrer finansministeren til ved kommende overenskomstforhandlinger mellem staten og lønmodtagerorganisationerne gennem et aktstykke til Folketingets Finans-

udvalg at indhente Folketingets samtykke til de opnåede forhandlingsresultater, forinden bindende aftaler indgås mellem finansministeren og organisationerne.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 10 fra folketingsåret 1990-91 (2. samling). Se Folketingstidende 1990-91, Folketingets forhandlinger sp. 693 og 1103 og Tillæg A sp. 1239.

Ved overenskomstforhandlinger er det således, at på arbejdstagerside såvel i det offentlige som i det private godkendes forhandlingsresultaterne vedrørende overenskomster ved urafstemning eller i kompetente forsamlinger.

På arbejdsgiverside har det private arbejdsmarked også godkendelsesprocedurer, som sikrer, at en kompetent forsamling eller urafstemninger godkender forhandlingsresultatet.

I kommunerne er det organiseret således, at forhandlingsudvalg skal forelægge forhandlingsresultater til godkendelse i Kommunernes Landsforening, hvis tværpolitisk sammensætning sikrer en parlamentarisk godkendelse. I nogle sager vælges endda at indkalde et kontaktudvalg bestående af 1/3 af landets borgmestre, hvorved en endnu bredere kreds får mulighed for at diskutere en overenskomst, inden den indgås.

For statens vedkommende forestås forhandlingerne normalt af finansministeren, og hans vurdering af rimeligheden i det opnåede forhandlingsresultat er eneafgørende, idet resultatet ikke forelægges et parlamentarisk organ til endelig godkendelse.

Forslagsstillerne finder ikke den nuværende fremgangsmåde direkte lovstridig, men finder på den anden side, at det er klart urimeligt, at en væsentlig sag ikke forelægges et folketingsorgan til opfyldelse af hensigten bag grundlovens § 46, der siger:

»Stk. 1. Forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget af Folketinget, må skatterne ikke opkræves.

Stk. 2. Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af Folketinget vedtagne finanslov eller i en af Folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.«

Bestemmelsen er ændret ved sædvane, idet ministrene – og det gælder samtlige ministre – kan gå til Folketingets Finansudvalg med en bevillingsansøgning.

Giver Finansudvalget sin tilslutning, kan ministrene afholde udgiften, som om den var bevilget på finansloven. Det er baggrunden for, at der i nærværende forslag anvendes en procedure, hvorefter det netop er Folketingets Finansudvalg, som skal have resultatet af overenskomstforhandlingerne forelagt.

Det fremgår af finanslovens § 7, at Finansministeriet bl.a. har til opgave: »... at udforme den generelle administrations- og personalepolitik, varetage opgaver vedrørende løn og ansættelsesvilkår for ansatte i staten ...«.

På tjenestemandsområdet er finansministerens lovhjemmel lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 2. oktober 1986, 2. del om løn- og andre ansættelsesvilkår, kapital 10, § 45 m.fl. Denne lov danner grundlaget for den hovedaftale, finansministeren indgår med Tjenestemændenes Centralorganisation.

Finansministeren kan orientere Folketingets Finansudvalg ved et aktstykke. F.eks. er det sket for overenskomsten forelagt gennem aktstykke nr. 180 af 31. marts 1987.

Dette beslutningsforslag vil have Folketinget i form af Finansudvalget ind i billedet, inden overenskomsttaftalen indgås. Det vil være fornuftigt, at forhandlingsresultatets rimelighed vurderes af andre end dem, der har opnået det.

Forslagsstillerne har den opfattelse, at tidligere finansministre har optrådt alt for rundhåndet, når f.eks. statsansatte, modsat privatansatte, kan indregne spisepauser i arbejdstiden.

Der findes herudover en lang række eksempler på forhold vedrørende de statsansatte, som Folketinget kan have behov for at ændre som følge af væsentlige ændringer i de økonomiske konsekvenser, moderniseringer, privatiseringer osv. Men i dag er Folketinget sat ud af spillet, eftersom det er finansministeren, der

suverænt afgør, hvilke krav den statslige arbejdsgiver skal stille, og hvilke modkrav der skal accepteres.

Forslagsstillerne mener derfor, at der kun er gode argumenter for, at statens egentlige arbejdsgiver, Folketinget, bliver inddraget direkte i indgåelsen af kommende overenskomster.